

Polityka oraz procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Dane placówki

Pełna nazwa placówki: Szkoła Podstawowa nr 20 im. Orła Białego

Adres placówki: ul. Kamińskiego 24

Kod pocztowy: 51-124

Miejscowość: Wrocław

Województwo: dolnośląskie

Osoba odpowiedzialna za realizację Polityki ochrony dzieci w placówce: Magdalena Wróbel

Preambuła Polityki Ochrony Dzieci Szkoły Podstawowej nr 20 im. Orła Białego we Wrocławiu

Zasadą obowiązującą pracowników Szkoły Podstawowej Nr 20 im. Orła Białego we Wrocławiu jest podejmowanie działań mających na celu ochronę godności dziecka i poszanowanie jego praw. Niniejszy dokument skierowany jest do pracowników szkoły (pedagogicznych, niepedagogicznych, praktykantów, wolontariuszy, stażystów) oraz rodziców. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy szkoły traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Każdy pracownik placówki, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej instytucji oraz swoich kompetencji.

Podstawy prawne Polityki Ochrony Dzieci

Akty prawne: Zasady Polityki Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem zgodne są z obowiązującymi w naszej placówce dokumentami: Statutem Szkoły, Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym oraz wynikają z przepisów obowiązującego prawa.

Szczególnie istotnymi aktami prawnymi są:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r. (DZ. U. 1991.120.526 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. 2014.191).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2004.256).

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2015.583).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. 1997.88.553).
- Kodeks postępowania karnego
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r.
- Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2014.101).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (Dz. U. 2014.382)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023. poz. 535)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” (Dz. U. 2005.180.1493, Dz. U. 2011.209.1245).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” (Dz. U. 2023.1870)
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 2006.90.631) regulacje dotyczące ochrony wizerunku dziecka w placówce
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. 2014.121) regulacje ochrony dóbr osobistych dziecka.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2014.1182)
- Uchwała Rady Ministrów nr 130/2014 z dnia 8 lipca 2014 roku – rządowy program na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” (w ramach którego realizowany jest program certyfikowania placówek realizujących politykę ochrony dzieci przed przemocą „Chronimy Dzieci”)

Rozdział I

Słowniczek pojęć/objaśnienie terminów używanych w dokumencie Polityka ochrony dzieci

§1

1. Dokument ten jest dokumentem regulującym kwestie ochrony dzieci przed krzywdzeniem, mogącym mieć miejsce podczas realizacji zadań szkolnych. Ma na celu ułatwienie rozpoznawania i reagowania na niepokojące sytuacje w określony procedurami sposób postępowania.

Krzywdzenie dziecka – jest to każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony rodzica/opiekuna, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka. Krzywdzenie dzieci to też beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój.

Można wyróżnić cztery wymiary tego zjawiska:

- **Przemoc fizyczna** – wszelkiego rodzaju działanie wobec dziecka, które powoduje urazy na jego ciele, np. bicie, szarpanie, popychanie itp.
- **Przemoc emocjonalna** – naruszenie godności osobistej, ukierunkowane na wyrządzenie szkody psychicznej poprzez wyzywanie, warunkowanie miłości, emocjonalne odrzucenie, zastraszanie, nieposzanowanie potrzeb, nadmierne wymagania w stosunku do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka itp.
- **Wykorzystywanie seksualne** – obejmuje każde zachowanie osoby, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka.
- **Zaniedbanie** – brak zaspokojenia podstawowych potrzeb dziecka, zarówno fizycznych (tj. właściwe odżywianie, ubranie, ochrona zdrowia, edukacja), jak i psychicznych (tj. poczucie bezpieczeństwa, doświadczenie miłości, troski itp.).

Pracownik szkoły – jest to osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, mianowania, powołania lub umowy cywilno-prawnej. Osoby pracujące w szkole dzielą się na: pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych.

Dziecko – osoba przyjęta do szkoły w toku postępowania rekrutacyjnego, po dopełnieniu wszelkich niezbędnych formalności przez rodziców/ opiekunów prawnych i ucząca się w szkole.

Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem dziecka jest także rodzic zastępczy.

Zgoda opiekuna dziecka – pisemna zgoda, co najmniej jednego z opiekunów dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami dziecka należy poinformować opiekunów o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno - opiekuńczy.

Dane osobowe dziecka – każda informacja umożliwiająca identyfikację dziecka.

Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem zwany również **koordynatorem** to wyznaczony przez Dyrektora Szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w szkole.

Zespół interwencyjny – zespół powołany przez Dyrektora Szkoły w przypadkach podejrzenia krzywdzenia dziecka składający się z: pedagoga szkolnego/psychologa szkolnego, wicedyrektora szkoły, wychowawcy klasy – oddziału, którego dotyczy dany problem.

Rozdział II

Zasady rekrutacji pracowników/wolontariuszy/stażystów/praktykantów

Zasady rekrutacji nowych pracowników, a także monitorowanie pracowników już pracujących w placówce powinny obejmować:

§2

1. Złożenie przez kandydata informacji z Krajowego Rejestru Karnego (KRK) lub uzyskanie przez placówkę informacji z KRK o kandydacie – tam, gdzie jest to dozwolone obowiązującymi przepisami prawa.
2. Pozyskanie oświadczenia o niekaralności lub o braku toczących się wobec pracownika postępowań karnych lub dyscyplinarnych w przypadkach, gdy przepisy nie obligują do pozyskania informacji z KRK
3. Sprawdzenie, czy dane kandydata ubiegającego się o pracę w placówce/organizacji lub współpracę z nią nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym (RSPTS)
4. Złożenie przez osoby ubiegające się o pracę referencji od osób, które znają kandydata, na temat jego doświadczenia w pracy z dziećmi lub pracy pozwalającej na kontakt z dziećmi.
5. Zadawanie w trakcie procesu rekrutacji pytań dotyczących zasad ochrony dzieci.

Rozdział III

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami placówki a dziećmi.

§3

1. Pracownicy szanują wszystkich uczniów bez względu na ich wiek, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne, płeć, niepełnosprawność, język, religię, poglądy polityczne lub inne, status majątkowy, orientację seksualną, poziom umiejętności.
2. Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:
 - przemocy fizycznej (tj. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie, spoliczkowanie etc.),
 - przemocy psychicznej (tj. zastraszanie, grożenie, poniżanie, wyzwiska, zawstydzanie, wywoływanie nieadekwatnego poczucia winy, nadmierne, nieadekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych wymagania, szantaż etc.),
 - przemocy seksualnej (narażenie na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej).
3. Reagowanie na każde niewłaściwe i krzywdzące zachowanie lub słowa.
4. Stawianie dobra i bezpieczeństwa dzieci ponad wszystko.
5. Reagowanie na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród dzieci.
6. Nie angażowanie dzieci do celów osobistych lub finansowych.
7. Nie prowokowanie nieodpowiednich kontaktów z dziećmi.
8. Poszanowanie prywatności dzieci, nie otaczanie dzieci osobistą opieką, której dzieci nie potrzebują. Równoważenie potrzeby nadzoru z prawem do prywatności, np. nie

obserwowanie dzieci w szatni podczas przebierania się na zajęcia wychowania fizycznego; podczas kilkudniowych wycieczek szkolnych opiekun nie nocuje w pokoju z uczniami.

9. Nie angażowanie się w niewłaściwe korzystanie z mediów społecznościowych, w tym nie wdawanie się w prywatne rozmowy dzieci w mediach społecznościowych.

10. Dzielenie się swoimi obawami dotyczącymi bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia dzieci z rodzicami, dyrekcją szkoły, specjalistami oraz innymi nauczycielami.

11. Bezpośredni kontakt fizyczny z uczniami dopuszczalny jest tylko i wyłącznie w zakresie działań przedmedycznych (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy), zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.) lub w sytuacji kiedy uczeń poprzez swoją agresję fizyczną stanowi bezpośrednie zagrożenie dla siebie i/lub innych.

Rozdział IV

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w placówce

§4

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

2. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.

3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

4. Pracownik placówki jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych dziecka i udostępniania tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego, powołanego w trybie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

§5

1. Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.

2. Pracownik placówki nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani jego opiece.

3. Pracownik, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem dziecka i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik placówki podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna dziecka.

4. Pracownik nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi.

5. Pracownik placówki nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

6. Pracownik szkoły, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może wypowiedzieć się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna – po wyrażeniu pisemnej zgody przez opiekuna dziecka.
7. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia instytucji. Decyzję w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje dyrektor.
8. Dyrektor placówki, podejmując decyzję, o której mowa w punkcie poprzedzającym, poleca przygotować wybrane pomieszczenie instytucji w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie instytucji dzieci.

Rozdział V

Zasady Ochrony wizerunku Dziecka

§6

1. Szkoła, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
2. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
3. W celu uzyskania zgody opiekuna dziecka na utrwalanie wizerunku dziecka, pracownik instytucji może skontaktować się z rodzicem/opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
4. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
5. Upublicznienie przez pracownika instytucji wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-video) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
6. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 1 powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.pl w celach promocyjnych).

Rozdział VI

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§7

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków są uważni na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy szkoły podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka

Rozdział VII

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

§8

Procedura postępowania szkoły w sytuacji krzywdzenia dziecka w rodzinie.

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę, a ten pedagoga/psychologa szkolnego.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem szkolnym, w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, prosi pielęgniarkę szkolną o pomoc w dokonaniu wywiadu lub podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy. Sporządza notatkę służbową z rozmowy.
3. Jeżeli po rozmowie z dzieckiem podejrzenia się potwierdzają lub istnieje uzasadniona obawa, że dziecko jest ofiarą przemocy, pedagog/psycholog szkolny wspólnie z wychowawcą zakłada rodzinie Niebieską Kartę, informuje o przemocy policję i Sąd Rodzinny. W przypadku rodziny objętej dozorem o swoich podejrzeniach niezwłocznie powiadamia kuratora rodziny.
4. Pedagog/psycholog szkolny wspólnie z wychowawcą i w porozumieniu z dyrektorem szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami (opiekunami prawnymi) dziecka. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec dziecka i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania, założeniu Niebieskiej Karty i wskazuje formy pomocy.
5. Pedagog/psycholog szkolny sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy, którą podpisują również rodzice (opiekunowie prawni) dziecka.
6. Wychowawca i pedagog/psycholog szkolny na bieżąco monitorują sytuację rodzinną ucznia, udzielają mu wsparcie. Biorą także udział w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej.

§9

Ogólne, podstawowe zasady postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego (przestępstwa lub wykroczenia):

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) Dyrektorowi Szkoły, lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu pod opiekę
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy

5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa i uciekając porzuca go lub porzuca przedmioty pochodzące z kradzieży)

§10

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego (przestępstwa lub wykroczenia).

1. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń
2. Niezwłoczne powiadomienie Dyrektora Szkoły
3. Powiadomienie rodziców ucznia
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia

§11

Procedury reagowania na cyberprzemoc

I. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy

Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc, może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice lub inni uczniowie – świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

II. Ustalenie okoliczności zdarzenia

Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane.

1. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora
2. Pedagog/psycholog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
3. Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków

III. Zabezpieczenie dowodów

1. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

2. Takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor i pedagog/psycholog szkolny, rodzice, a wreszcie policja, jeśli doszło do złamania prawa.
3. Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

• Telefon komórkowy
Nie kasuj wiadomości. Zapisanie wszystkich wiadomości zarówno tekstowych, jak i nagranych na pocztę głosową w pamięci telefonu.

• Komunikatory
Niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów. Możesz również np. skopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word (lub innego edytora tekstu), zapisać i wydrukować.

• Strony serwisów społecznościowych, www
Aby zachować kopię materiału, który widzisz na ekranie, wciśnij jednocześnie klawisze Control i PrintScreen, a następnie wykonaj operację „Wklej” w dokumencie Word.

• Czat
Podobnie jak w przypadku stron www, jeśli chcesz zachować kopię materiału, który widzisz na ekranie, wciśnij klawisze Control i PrintScreen, a następnie wykonaj operację „Wklej” w dokumencie Word. Możesz też po prostu wydrukować interesującą cię stronę.

• E-mail
Wydrukuj wiadomość, prześlij ją do nauczyciela lub pedagoga, który zajmuje się ustaleniem okoliczności zajścia. Zachowanie całości wiadomości, a nie tylko samego tekstu jest bardziej pomocne, ponieważ zawiera informacje o jej pochodzeniu.

IV. Identyfikacja sprawcy

Młodzi ludzie często mają złudne przekonanie, iż nowe technologie zapewniają im pełną anonimowość. Jak przekonują specjaliści, istnieje wiele sposobów identyfikacji źródła cyberprzemocy. Jak pokazuje praktyka, w większości przypadków identyfikacja agresora nie jest zbyt trudna. Ofiary cyberprzemocy często potrafią wskazać sprawcę, którym najczęściej okazuje się być kolega ze szkoły, bądź przynajmniej mają przypuszczenie, kto może nim być.

Co może pomóc w identyfikacji sprawcy?

1. Świadcowie – inni uczniowie odwiedzający „obraźliwe” strony mogą posiadać informacje na temat ich autora, mogą też zidentyfikować numer telefonu komórkowego sprawcy, jeśli nie jest on zastrzeżony.
2. Kontakt z dostawcą usługi internetowej – może on nie tylko zablokować konto agresora lub usunąć szkodliwe treści, ale także podać dane sprawcy cyberprzemocy. Dane takie nie mogą być jednak udostępniane osobom prywatnym. Aby je pozyskać, konieczny jest kontakt z policją. (Kompetencja rodzica)
3. Kontakt z operatorem sieci komórkowej w przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony – może on podjąć kroki w kierunku ustalenia sprawcy, jeśli otrzyma dane o dacie i godzinie rozmowy. Również w tym przypadku operator może udostępnić te dane tylko policji. (Kompetencja rodzica).

4. Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.
5. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się, ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

V. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog/psycholog szkolny powinien podjąć dalsze działania.

1. Rozmowa z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu:

- ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
- ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;
- jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
- nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

2. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
- w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady;
- warto wspólnie z rodzicami opracować projekt kontraktu dla dziecka, określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.

3. Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:

- praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii;
- jeśli szkoła posiada odpowiednie warunki, pomoc psychologiczna może być udzielona sprawcy na terenie szkoły;

- w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy

Cyberprzemoc powinna podlegać sankcjom określonym w wewnętrznych przepisach szkoły. Szkoła może tu stosować konsekwencje przewidziane dla sytuacji „tradycyjnej” przemocy, ale warto rozszerzyć je o czasowy zakaz korzystania z komputera czy telefonu i to zarówno w szkole jak i w domu.

Podjmując decyzję o rodzaju kary, należy wziąć pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznaje ofiara), czy trudno jest wycofać materiał z sieci itp.;
- czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
- świadomość popełnianego czynu – czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze (niektóre akty cyberprzemocy popełniane są nieświadomie lub z niewielką świadomością konsekwencji), jak wiele wysiłku włożył w ukrycie swojej tożsamości itp.;
- motywację sprawcy – należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie;
- rodzaj rozpowszechnianego materiału.

V. Działania wobec ofiary cyberprzemocy

1. Wsparcie psychiczne

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

2. Porada

Uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.

Porada dla ucznia – ofiary cyberprzemocy:

- nie utrzymuj kontaktu ze sprawcą,
- nie odpowiadaj na maile, telefony itp.
- nie kasuj dowodów: e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów (koniecznie przekaz je pedagogowi lub innej osobie dorosłej),
- zastanów się nad zmianą swoich danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e-mail, numeru telefonu komórkowego itp.,
- jeśli korzystasz z komunikatora, to ustaw go tak, żeby nikt spoza listy kontaktów nie mógł się z Tobą połączyć.

2) gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem/psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, VI. Ogólne, podstawowe zasady postępowania:

A. wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego (przestępstwa lub wykroczenia).

1. niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły
2. ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia
3. przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu pod opiekę
4. powiadomicznie rodziców ucznia-sprawcy
5. niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana
6. zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa i uciekając porzuca go lub porzuca przedmioty pochodzące z kradzieży)

B. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego (przestępstwa lub wykroczenia).

1. udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
2. niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
3. powiadomienie rodziców ucznia,
4. niezwłocznie wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

§12

Procedura postępowania w przypadku zgłoszenia się do szkoły po dziecko nietrzeźwego rodzica, niezdolnego w ocenie nauczyciela do sprawowania opieki nad dzieckiem.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia powstrzymuje rodzica przed wyjściem ze szkoły i prosi go o pomoc w skontaktowaniu się z innym członkiem rodziny, który będzie zdolny sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem.
2. W przypadku trudności w skontaktowaniu się z inną osobą mogącą odebrać dziecko, dyrektor lub pedagog/psycholog szkolny ma prawo zawiadomić policję.
3. Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia zgłasza sytuację pedagogowi szkolnemu, który sporządza notatkę służbową.
4. W przypadku powtarzania się takiej sytuacji pedagog/psycholog szkolny powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich.

3. Monitoring

Po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy. Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy powinni być poinformowani o problemie i otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły. W rozmowie z nimi pedagog lub wychowawca przedstawiają kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty (psychologa, pedagoga).

VI. Ochrona świadków zgłaszających zdarzenie

Profesjonalną opieką należy otoczyć także świadków zdarzenia uczestniczących w ustalaniu przebiegu zajścia. Osoby podejmujące działania interwencyjne muszą mieć świadomość skutków, jakie działania te niosą nie tylko dla ofiar, ale i świadków zdarzeń.

1. Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narazić ich na zemstę i groźby ze strony sprawcy. Osoba, której uczeń zaufał, informując o jakimkolwiek akcie przemocy, a więc także cyberprzemocy, ma obowiązek postępować tak, by swoim zachowaniem i działaniem nie narazić świadka zgłaszającego problem.

2. Postępowanie interwencyjne wymaga od wyjaśniającego sprawę dyskrecji i poufnego postępowania.

VII. Sporządzenie dokumentacji z zajścia

1. Pedagog/psycholog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.

2. Jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka (np. wychowawcy), powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.

3. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).

VIII. Współpraca szkoły z policją i sądem rodzinnym

Większość przypadków cyberprzemocy nie wymaga powiadamiania sądu rodzinnego czy policji i powinna być rozwiązywana przy użyciu dostępnych szkole środków wychowawczych. Istnieją jednak sytuacje, gdy konieczne staje się zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego, a mianowicie:

1) jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka;

Rozdział VIII

Monitoring stosowania Polityki

§13

1. Dyrektor placówki wyznacza – Magdalenę Jurkowską jako osobę odpowiedzialną za Politykę ochrony dzieci w szkole.
2. Osoba, o której mowa w pkt. 1 powołuje zespół nauczycieli, którzy wspomagają go w monitorowaniu realizacji Polityki.
3. Raz na rok przeprowadzana jest, ankieta monitorująca poziom realizacji Polityki.
4. W ankiecie pracownicy szkoły mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w instytucji.
5. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników szkoły ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi placówki.
6. Dyrektor w razie potrzeby wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe brzmienie Polityki.

Rozdział IX

Przepisy końcowe

§14

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia
2. Ogłoszenie następuje poprzez umieszczenie Polityki na stronie internetowej szkoły w sposób dostępny dla wszystkich odwiedzających stronę, pracowników instytucji, rodziców.

DYREKTOR SZKOŁY
Jopanewski
Dariusz Kopaczewski